

kommer mig, at Landstinget ikke kan tie til; det forekommer mig, at disse Sætninger baade træde Landstinget for nær og Kongen for nær, og at det derfor maa være en Pligt for dette Thing at hævde sin Stilling, og tillige at hævde den Stilling, der efter Forsfatningen tilkommer Kongen. Jeg tror ikke, at Nogen kan modsigge, at der i vor Grundlov ikke findes det Allermindste, som kunde bekræfte den Mening, at Regjeringen nødvendig skal være i Overensstemmelse med det andet Things Flertal, den Mening, at, naar en Regjering ikke længere er i en saadan Overensstemmelse, da har den udpillet sin Rolle og maa gaa bort for at afløses af en Regjering, der udtaler, hvad Flertallet i det andet Thing vil. Jeg tror, siger jeg, at Enhver maa indrømme, at der ikke i vor Grundlov findes et eneste Ord om, ikke den mindste Antydning af, at den Sætning skulde findes mellem vore forfatningsmæssige Grundsatninger. Det synes mig meget mere utvilsomt, at Grundloven helt igennem betragter Forholdet saaledes, at Landstinget og Folkethinget staa som ganske lige berettigede Elementer af Representationen, og at Forsfatningen meget mere hviler paa det Princip, at enhver Foranstaltning, ethvert Fremskridt, om man vil, er betinget af et Kompromis, en Overenskomst mellem disse to Faktorer paa den ene Side og Hans Majestæt Kongens Regjering paa den anden Side. Jeg ser ikke, at der i Grundloven indeholdes noget som helst. Andet om denne Sag, og hvad særlig angaar Hans Majestæt Kongens Stilling til dette Spørgsmaal, findes der herom ikke Andet i Grundloven, end at Kongen udnævner og afskediger sine Ministre. Der findes ingen Antydning af, at han heri skal lade sig lede af andre Hensyn end dem, han selv efter den foreliggende Situation mener at være rigtig, og navnlig findes der ingen Antydning af, at han i Udøvelsen af denne Ret mere skal tage Hensyn til det ene Thing end til det andet. — Naar jeg nu mener, at Landstinget er opfordret til at modsigge disse Sætninger, saa tror jeg ikke, at Landstinget blot er opfordret dertil for at hævde sin egen Stilling, for at hævde en Slags særlig Landstingsinteresse, for med en vis Jaloufi at værne om sin Myndighed, men jeg tror, at Landstinget bør udtale sin Modsigelse, fordi disse Sætninger, hvis de gennemføres, ville være til den største Skade for vor Samfundsudvikling, og fordi de i sig selv kunne indeholde Spiren til de farligste Knytter. Jeg tror, at, dersom en enkelt af Representationens Afdelinger vil stille sig paa det Standpunkt ubetinget at kræve, at Regjeringen til enhver Tid skal være i Harmoni med Flertallet i denne Afdeling, og at den Regjering, der ikke er det, skal fratræde for at afløses af en anden, der er i en saadan Harmoni med det, vil det lede til de mest skæbningsvangre Konflikter. Det er og maa være Forsfatningens Tanke, at det er en Pligt for Representationens Afdelinger i den Henseende

at vise Resignation. Dersom de ikke gjøre det, dersom de gaa ud over deres Grændser, indeholdes heri, som jeg bemærkede, Spiren til de farligste Konflikter, og jeg tager end ikke i Betænkning at sige, at der deri under visse Omstændigheder kan indeholdes Spiren til Forsfatningens Sprængning. Det er derfor ikke alene for at varetage en særlig Landstingsinteresse, at vi foreslaa dette Thing at tage Ordet, men det er for at varetage Landets Vel og for at udtale, hvad der formentlig kræves for Folkets sande Liv. — Vi have, saaledes som det er det ene Thing vil se, i vort Forslag til en Adresse, idet vi i Øvrigt ere enige med Folkethinget i at udtale vor Betsagelse over, at Rigsdagssessionerne ikke giwe et Udbytte, der staa i Forhold til den Tid, de medtage, og de Kræfter, de lægge Beslag paa, samtidig hermed troet at burde udtale, at vi for vort Bedkommende ikke have fundet nogen Banskilighed ved at samvirke med Hans Majestæts Regjering paa en for Landets Vel frugtbringende Maade. Vi have ment at burde udtale dette lige overfor den modsatte Udtalelse fra det andet Things Side, og vi mene, at der tilkommer dette Things Udtalelser i den Henseende den samme Vægt og ikke nogen mindre Vægt end det andet Things. Vi have dernæst foreslaaet at udtale omtrent det, som jeg antydede i mine foregaaende Ytringer, nemlig, dels hvad der efter vor Formening bør siges til Hævdelse af Landstingets Ret, og dels hvad der bør siges til Hævdelse af Hans Majestæt Kongens Stilling til det foreliggende Spørgsmaal. — Der er kun et Punkt endnu, som jeg vil tilføje et Par Ord om, det er den Slutningsbemærkning, vi have foreslaaet at indsætte i Adressen om Forholdet til de danske Sønderjyder. Det er et Punkt, vi helst havde undgaaet at berøre, thi vi have følelsen af, at det er et Spørgsmaal, der staa for høit til, at det bør neddrages i vore indre Partiiridigheder; vi have følelsen af, at det er et Spørgsmaal, der svæver over alle Partiinteresser og over alle Partier her i Landet, men vi have dog følt os nødsagede til at yttre et Par Ord om dette Punkt paa Grund af den Udtalelse, der i denne Henseende indeholdes i Folkethingets Adresse. Vi have ikke følt os opfordrede dertil, fordi vi have ment, at det var nødvendigt at udtale for Folket, at dette Spørgsmaal laa Landstinget ligesaa varmt paa Hjerte som Folkethinget, thi det ere vi overbeviste om, at Ingen tvivler paa; men vi have gjort det, fordi det forekom os, at der om dette Spørgsmaal er udtalt Noget i Folkethingets Adresse, som let vilde kunne fremkalde urigtige Indtryk hos Befolkningen. Jeg formaar nemlig ikke at forstaa Folkethingets Adresse anderledes, end at der i denne er udtalt, at den rolige Udsvikling af vore Samfundsforhold, som kun kan naas derved, at Folkethingets Flertal følges i Henseende til Valget af Kongens Regjering, og at den hele Lovgivningsvirksomhed og Administration ledes i dette Flertals